

معرفی کتابهای تخصصی علوم آرشیو

ترجمه فاطمه زارعزاده*

۱- آرشیوهای دانشگاهی و دانشکده‌ای: خواندنی‌هایی
در نظریه و عمل
ویراستاران: کریستوفر جی پروم^۱؛ الن دی. سواين^۲

این مجلد، حاوی ۱۳ مطلب مباحثه‌ای و تحلیلی در زمینه چگونگی مستندسازی بهتر اسناد پردیسهای دانشگاهی، به منظور خدمت‌رسانی به کاربران است. در خلال خواندن آن، سه موضوع اساسی نمود پیدا می‌کند: چالشها و فرصتهایی که با فناوری همیشه متغیر شکل می‌گیرد، اهمیت همکاری و همیاری فراسوی دیوارهای آرشیو، و اهمیت روشی انگیزشی در پذیرفتن مسئولیت آرشیوهای دانشگاهی. همان‌طور که از مطالب گردآمده در کتاب برمی‌آید، آرشیوداران می‌توانند و باید نقش

* کارشناس ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی.

fatizarezadeh@gmail.com

مهمی در مستندسازی هویت و تاریخ سازمانهای خود بازی کنند و این مهم، به کاربرد خلاقیتشان در چالشهای قرن نوین منوط است.

پس از پیشگفتار، قسمت اول کتاب با تعریف جدیدی از نقش آرشیوهای دانشگاهی و دانشکده‌ای آغاز می‌شود. این قسمت کتاب، شامل سه بخش است که در زمینه‌های بازنگری و آینده آرشیوهای دانشگاهی و تأثیر فناوری اطلاعات بر این آرشیوها، نشر الکترونیک و حافظه سازمانی است. قسمت دوم کتاب نیز در سه بخش، به مطالبی چون آینده نوین تاریخ شفاهی و مستندسازی فرهنگ دانشجویی، مستندسازی در آرشیوهای دانشگاهی و دانشکده‌ای چندملیتی، ارزشیابی اوراق استادان و تشریح خط‌مشی مجموعه‌سازی، می‌پردازد.

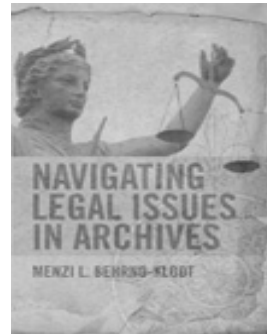
قسمت سوم کتاب، مدیریت مؤثر برنامه‌هاست که در سه بخش آمده است: دیدگاه امداد‌رسانی در آرشیوهای دانشگاهی و دانشکده‌ای، دسترسی مناسب و چارچوب نوین مدیریت اسناد در دانشگاهها و دانشکده‌ها.

در قسمت چهارم کتاب خدمت‌رسانی به کاربران، مطالبی چون برقراری تعادل در مسائل محرمانه و سری در دانشگاهها، حق مؤلف قانونی و مواد منتشر نشده، نشان فهرستهای کدگذاری شده به عنوان فناوری جدید در خدمات مرجع آرشیوی، مدیریت انتظارات، تخصصها و تلاشها همگام با گسترش خدمات تحقیقی، و آرشیوها، در چهار بخش بیان شده است.

سپس نام کلیه دست‌اندرکاران تهیه کتاب، و در ادامه، یادداشتها و نمایه آمده است.

این کتاب، در ۳۶۰ صفحه با قیمت ۵۴/۹۵ دلار، به همت انجمن آرشیوداران آمریکا در سال ۲۰۰۸ منتشر شده است.

۲- جهت یابی مسائل قانونی در آرشیو نویسنده: منزلی ال برند کلوت^۲

این کتاب، به معرفی و آزمایش مسائل قانونی در مدیریت و اداره مجموعه‌ها می‌پردازد. کتاب، ۲۲ بخش دارد و در چهار فصل تنظیم شده است:

- چارچوب «قانونی»؛
- فراهم‌آوری و تملک مسائل قانونی؛
- مسائل دسترسی و اداری؛
- قانون حق مؤلف و مالکیت معنوی و ملاحظات: اثرات آنها بر آرشیوداران، دسترسی به آرشیو و استفاده از آن.

هر بخش با مقدمه‌ای کوتاه، دلیل و اهمیت موضوع را درباره آرشیودارانی بیان می‌کند که مسئله بیش‌تر بدانها برمی‌گردد. متن، همراه با فرمها و اسناد قانونی به صورت مثال است.

مندرجات:

در قسمت نخست، سیاستها و روندها، ساخت چارچوب قانونی آرشیو، همکاری مؤثر با بخش قانونگذار و مقدمه‌ای بر روندهای قانونی و شهروندی بیان شده است.

در قسمت دوم، فراهم‌آوری، موافقتنامه‌های امانت و امانت‌دهی؛ مواد و مطالب ممنوع، ملاحظات مالیاتی، خطر، مدیریت خطر و مسائل بیمه‌ای آمده است.

در قسمت سوم کتاب، دسترسی به آرشیو و مسائل خصوصی آن، دسترسی به اسناد دانشجویی با عنوان قانون تحصیلات خانواده و اوراق وکالتی، مسائل دسترسی به اسناد پزشکی، دسترسی به اسناد ریاست جمهوری، حفاظت و ترمیم اسناد عمومی گم شده، اسناد و مدیریت اطلاعات و ملاحظات قانونی آن برای آرشیوداران و مالکیت فرهنگی و قانونی و ملاحظاتش بررسی شده است.

در قسمت چهارم کتاب، حق مؤلف و مسائل مرتبط با آن، چون حقوق معنوی، پروانه اختراع و ثبت، و مطالب مرتبط با آن در زمینه آرشیوداران، بررسی شده است.

پیتربی هیرتل، کارمند راهبردهای فناوری حقوق معنوی فرهنگی کتابخانه دانشگاهی کرنل، درباره این کتاب گفته است:

«بهترین و تنهاترین مقدمه و آشناکننده آرشیوداران به مسائل و مشکلات قانونی است. در عصر مدعی امروز، هر مخزنی باید نسخه‌ای برای ارجاع و هر آرشیودار، نسخه‌ای آماده داشته باشد.»

نویسنده کتاب، منزلی ال برند کلوت، آرشیودار و وکیل مدافع است. او تحصیلات عالی در کتابداری و اطلاع‌رسانی، تاریخ و قانون دارد. وی، ناشر کتابهای کودک و معاون شرکت اسباب‌بازی‌سازی متل است. در برنامه‌های مشترک و جهانی آرشیو و اسناد نیز، شرکت فعال دارد.

ناشر کتاب، انجمن آرشیوداران آمریکاست. کتاب، در ۳۴۰ صفحه با قیمت ۶۹/۹۵ دلار، در سال ۲۰۰۸ منتشر شده است.

۳- طراحی امکانات آرشیوی در مدل‌های جدید و

نوین

توماس پی ویلستد^۴

این کتاب، مخصوصاً برای کمک به کسانی تهیه شده که طراح لوازم آرشیوی هستند. کتاب یاد شده، مناسب کسانی است که تاکنون چنین تجربه‌ای نداشته‌اند. این کتاب را، می‌توان به‌عنوان متن کمکی برای معماران و دیگر کسانی برشمرد که در زمینه طراحی ساختمانهای آرشیوی فعالیت دارند تا نقشهای خاص و نیازهای مجموعه را درک کنند.

کتاب، شامل ساخت و مراحل ساخت ساختمان آرشیوی، نوسازی آن، مسائل فنی مانند حفاظت و محیط ساختمان، لوازم شامل قفسه‌بندی و طراحی متحرک است. این کتاب، دارای واژه‌نامه‌ای است از لوازم تکمیل شده اخیر، و سیاهه‌ای از شرکتهای سازنده لوازم آرشیوی است.

«کتاب، ساده و روان است و شیوه‌ای دسترس‌پذیر دارد؛ حتی هنگامی که به مسائل بسیار فنی می‌پردازد. آرشیوداران، مهندسان، معماران و دیگر متخصصان، در طراحی و نظارت بر ساخت ساختمان آرشیوی دخالت دارند و علاوه بر آن، در ارائه توضیحات به بدنه‌های اداری و حامیان مالی که چرا نیاز به حمایت دارند.»

کریستوفر کیچینگ^۵ نویسنده کتاب ساختمانهای آرشیوی در بریتانیا ۱۹۹۳-۲۰۰۵ در مورد این کتاب گفته است:

«کتاب، نگاهی سازمان‌یافته به طراحی نوین و دگرگون شده ساختمانهای آرشیو دارد و خواننده را با مسائل متعدد و گوناگون، با ساخت آرشیو مرتبط می‌سازد. کتاب، به‌روشنی و با انجام پژوهش کافی نوشته شده است. دستنامه مفیدی برای آرشیوداران، معماران، طراحان لوازم و اسباب، حافظان اسناد و هر کسی است که در طرحهای آرشیوی دست‌اندرکار باشد.»

مایکل پسیفیو^۶ مشاور آرشیو اثر ویلستدرا کتاب مناسبی برای افزوده شدن به ادبیات ساختمانهای آرشیو می‌داند و می‌افزاید: «موضوعات گوناگون را شامل طراحی ساختمان، ساخت، مدیریت و نگهداری، بررسی کرده است. کتاب یاد شده، این امور را با روشی درخور درک و فهم و آسان بیان کرده است. از این رو، باید به نویسنده کتاب تبریک گفت.»

کتاب را، انجمن آرشیوداران آمریکا، در سال ۲۰۰۷ به قیمت ۴۹ دلار منتشر کرده است.

۴- راهنمای تاریخ شفاهی: از مصاحبه تا آرشیو

نانسی مک کی^۷

مصاحبه تمام شده است، و شما صدای مصاحبه‌شونده را برای آیندگان می‌خواهید حفظ کنید. نانسی مک کی، آرشیودار و پژوهشگر تاریخ شفاهی، مسائل اساسی‌ای را که اغلب محققان با آن روبرو می‌شوند، بیان می‌کند: از کجا اطمینان دارید که مصاحبه انجام شده با دقت ضبط گردیده و با دقت حفاظت و نگهداری خواهد شد؟

همه اقدامهای گوناگون پس از مصاحبه (پیاده‌سازی، فهرست‌نویسی، حفاظت و نگهداری، آرشیو کردن و امکان بازیابی مصاحبه برای دیگران)، در این کتاب بررسی شده است.

این منشور، توصیه‌ای است که تاریخ شفاهی را گام به گام برای آرشیوسازی آماده می‌کند، و